

Tietosuojaa ja tietoturvaa ohjaavat säädökset ja suositukset

Lainsäädäntö velvoittaa turvaamaan riittävän tietosuojan ja tietoturvan tason julkisen organisaation toiminnassa. Oikeus yksityiselämän suojaan on perusoikeus, joka on turvattu myös kansallisessa perustuslaissa ja EU:n perusoikeuskirjassa. Toisaalta viranomaisen toiminnassa sovelletaan myös julkisuuslakia, jonka lähtökohtana on viranomaisen asiakirjojen julkisuus, ellei salassapito rajoita julkisuutta.

Keskeinen lainsäädäntö

- Perustuslaki (731/1999)
- EU:n yleinen tietosuoja-asetus (2016/679, GDPR)
- Tietosuoja laki (1050/2018)
- EU:n verkko- ja tietoturvadirektiivi (2022/2555, NIS2-direktiivi)
- Kyberturvallisuuslaki (124/2025)
- Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019)
- Arkistolaki (831/1994)
- Laki eräistä EU-direktiiveissä säädetyistä lääkinnällisistä laitteista (629/2010)
- Laki hyvinvointialueesta (611/2021)
- Laki julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta (10/2015)
- Laki kuntouttavasta työtoiminnasta (189/2001)
- Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta (304/2003)
- Laki lääkinnällisistä laitteista (719/2021)
- Laki pelastustoimen järjestämisestä (613/2021)
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992)
- Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (817/2015)
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä (703/2023)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)
- Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019)
- Laki sähköisen viestinnän palveluista (917/2014)
- Laki sähköisestä lääkemääräyksestä (61/2007)
- Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994)
- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
- Laki yksityisyyden suojasta työelämässä (759/2004)



- Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)
- Pelastuslaki (379/2011)
- Rikoslaki (39/1889) 38 § tieto- ja viestintärikoksista
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä (457/2024)
- Terveydenhuoltolaki (1326/2010)
- Turvallisuusselvityslaki (726/2014)
- Työsopimuslaki (55/2001)
- Vahingonkorvauslaki (412/1974)
- Valmiuslaki (1552/2011)
- Vammaispalvelulaki (675/2023)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen määräykset

- Määräys 1/2024: Määräys sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista
- Määräys 2/2024: Määräys valtakunnallisten tietojärjestelmäpalveluiden avulla terveydenhuollon ulkopuolelle välitettävistä asiakirjoista
- Määräys 3/2024: Määräys tietoturvasuunnitelmaan sisällytettävistä selvityksistä ja vaatimuksista
- Määräys 4/2024: Määräys sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien ja hyvinvointisovellusten luokittelusta ja sertifioinnista
- Määräys 5/2024: Määräys sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien ja hyvinvointisovellusten olennaisista vaatimuksista

Muut tietosuoja ja tietoturvaa keskeisesti ohjaavat suositukset

- Asiakas- ja potilastietojen käsittelyssä syntyvien lokitietojen hallinnan kansalliset vaatimusmäärittelyt (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen julkaisu 4/2023)
- ISO-standardit (mm. ISO27001)
- Julkisen hallinnon tietoturvallisuuden arviointikriteeristö (Julkri)
- Opas sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä (Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisu 12/2024)
- Pilvipalveluiden turvallisuuden arviointikriteeristö (PiTuKri)
- Sosiaali- ja terveydenhuollon käyttöoikeussäätelyn soveltamisohje (Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisu 11/2024)
- Suositus salassa pidettävien asiakirjojen käsittelystä. (Valtiovarainministeriön julkaisu – 2023:4.).
- Tiedonhallintalautakunnan suositukset
- Tietoturvallisuuden auditointityökalu viranomaisille (Katakri)
- Vahti-ohjeistukset erityisesti varautumiseen ja jatkuvuudenhallintaan liittyen

Pirkanmaan hyvinvointialueen keskeiset säännöt ja ohjeistukset

- Hallintosääntö ja toimintasäännöt
- Hyvä hallinto- ja johtamistapa ja sisäinen valvonta hyvinvointialuekonsernissa
- Kameravalvonnan suunnitteluohje
- Kulunvalvonnan periaatteet
- Rikosasoiden käsittely Pirkanmaan hyvinvointialueella
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet
- Sopimushallintaohje
- Strategia
- Tekoälypolitiikka
- Tiedonhallintamalli
- Tietohallinnon muutosohjelma
- Viestintäohje